

כשם שהמים פרק חמישי סוטה

לא

עין משפט גזר מצוה

בד א מ"י פ"י מהל
מסוה הלכה ב ג
א ב פ"א מהל מסוה
ה הלכה ב פ"א עשין ט
טושיע א"ה עשין קמח
ספ"י יא
ג ב מ"י ע"ש הלכה יד
טו טושיע ע"ש ספ"י
ד:
ג ד מ"י ע"ש הלכה טו
וטושיע ע"ש ספ"י טו:

תוספות שאנין

ועד יונק דרך המקרא
לומר כן כולל הכל מן
החשוב עד הגרוע כמו
משור ועד שד. ל"ה: אלא
מעשה בכל צרתם (לו)
[לא] צד ה"ג. חימה אמאי
לא בעי ה"ג מכתה פסוקים
כמו אשר (לו) [לא] כרעים
כדרשיו אפי"ם שאין לו
עשיו ועתה לגדל אחר
זמן וכן אשר (לו) [לא]
חומה אפי"ם שאין לו
עשיו. וי"ל דלא בעי
משום דרש"י ליה דלא
בעי למימר אשר (לו) [לא]
כרעים משם שהרי ארבה
וסלפס וחורגול ידועים הם
בסימניהון אפי"ם פשיטא
ליה שלא היו שריים וכן
אשר (לו) [לא] חומה
פשיטא ליה דאינו ר"ל
לא ממש דהא בעי שיש
לו חומה משתי קרא
וליה משתי הכי אבל
בכל צרתם (לו) [לא] צד
אינו פשוט לו כל כך
כמו שהבאתי שיש להלות
ולפרש כמו ולא היה
צרה כי א לא להם.
פריעה לקה אבד. סיסרא
לקה אבד. סחריב לקה
אבד. וכן נבוכדנצר לקה
ואחר כך אבדו כל אויבין
ה' במרה בימינו אמר:
סליק פירקא

מ"י שקינא לאשתו ונסתרה
ר' אליעזר אומר אפי'
שמע מעוף הפורח כו'.
פ"ה אפי' עד אחד היינו
כמו עוף הפורח ואפי'
עבד ואפי' שפחה נאמנין
ונסתרה עליו. ואם אינו
רוצה להשקותה יוציא
ויתן כתובה וי"א לטעמי
(דאמר דלא בעי עדות)
דאמר לעיל בפ"ק משקה
לה על פי עד אחד ונסתרה
לא בעי עדות. ור' יהושע
אומר עד שישאו ויתנו
בה מורות בלבנה. פי'
שם הטות לבבנה (והוי)
פריצותה ומכוער הדבר
ותצא דאפי' מיהו לא
בדיק לה כלומר דסביא
ליה דבעי ב' עדים. וק'
דאד דהא אמרין יוציא
ויתן כתובה. וי"ל אם
דהיה ליה למתני ישנה
כיון דסביא ליה למשקה על
פי עד אחד. ועוד ק' מאי
דאמר דעוף הפורח ר"ל
עד אחד דאמר מי סביא
ליה למתני אפי' שמע
מעד אחד כדקתני בסמוך
בחו הכי. לכך פרשבי"ם
אפי' שמע מעוף הפורח
ר"ל על ידי קול בעלמא
שמע שנסתרה יוציא ויתן
כתובה דהיינו דלא משקה
על ידי קול מ"מ רבנן
אסרוהו לו וצריך שיוציא
ויתן כתובה דהיינו נמצא

ואיך דהיינו רבי יוסי הגלילי ממקור ישראל נפקא אלמא דלר' יוסי
הגלילי נמי עובדים אומרים שירה וצפ"ק דכתובות (דף ט:)
דרש לה דצרכת חתנים בעשרה מדהו מני למיכתב מצטן ישראל וכתבי
ממקור על עיסקי מקור בתוספתא מסיים הכי ואותן המלאכים
שאמרו מה אנוש כי תזכרונו אמר להן
הקצ"ה בלא וראו את השירה כיון
שראו את ישראל פתחו אף הן ואמרו
שירה שנאמר ה' אלוינו מה אדיר
שמך בכל הארץ וגו' ור"ש בן א"ל לעזר
אומר לא נאמר פשה זו אלא לענין
עקידה: ג' דף ע"ה עושה מאהבה.
בירושלמי (בבב"ב פ"ט) ר"ע הוה מתדין
קמיה טורוסורפוס הרשע אתם עונתם
דקרית שמע שרי קרי וגמך א"ל סבא
סבא או חרש אתה או מצעט ציסורין
את א"ל תיפח רומיה דההוא רשיעא
לא חרש אלא אלא ולא מצעט ציסורין
אנא אלא כל ימי היימי קורא הפסוק
הזה והאבת את ה' אלהיך בכל לבבך
וצכל נפשך וצכל מאודך רחממיה
צכל לצי רחממיה צכל נפשי רחממיה
צכל ממוני לא הוה ו' צדיק ליה וכיון
דמטי ליה צכל נפשיה ואתי ענמיה
דקרית שמע ולא אפליג עליה צגין
כן אלא קרי וגמך:

הדרן עלך בשם שהמים
מ"י שקינא א"ה. פרק זה היה הגון
שיהא שני ומעורב צפרק ראשון
לאחר אותו צבא דאלו אסרות
לאכול בתרומה וחס"כ היה לו לשנות
כ"ל עושה זה וכל הסדר אכל תימה
דלאחר שנה צדקוה המים הוא
חוזר לקנינו: ה"ג צבדר המשנה
משקינא לה אפילו שמע מעוף הפורח
והכי מסתברא ונראה דה"פ מאחר
שקינא לה אפילו קודם סמירה שמע
פריצותה שרי עכשיו קמא רגלים
לדבר מכוער הדבר ומוציאה בכתובה
מאחר שלא נסתרה ולא נאסרה
עליו ובענין זה מנזיה לגרשה
דאפילו לכה"ה (ד' דלאחר אפילו אס'
הקדיחה מצילנו היינו רשות מיהו
מנזיה ליכא אלא ככה"ה. ואם מקיימה
דומה לאדם שנפל וצוץ לתוך תמחו
שמוצו ואוכלו ולצית שמאי חובה
הואיל וקינא לה רגלים לדבר מיהו
כתובתה גובה הואיל ולא נסתרה
ושמא אתי שפיר דרבי יהושע אכל
לפירוש רבינו שלמה דפרש משקינא
לה אפי' שמע מעוף הפורח שנסתרה
דעוף פורח היינו עד צד ושפחה
שנאמנין בעידי סמירה ואם אינו רואה
להשקותה יוציא ויתן כתובה וכי היה
רבי יהושע מחייב כתובה לאחר שישאו
ויתנו זה מורות בלבנה והלא אין
המים צדקין אותה דלאמרינן צפרק
קמא (לעיל דף ט: ו) ומאחר שהיא גרמה
שמיאסר עליו ואין יכולה לשמות היא
כארוסה ושומרת יבם שלא שותת
ולא נוטלות כתובה מיהו מני למימר

הא דאמרינן אין המים צדקין אותה לאחר שישאו ויתנו זה מורות
בלבנה דוקא לאחר קנינו ועידי סמירה לרבי יהושע אכל כאן
עידי סמירה אלא שמורות בלבנה נשאות ונתנות צפריצותה:
כאן
רגלים לדבר שהרי קינא לה (ונסתרה מקודם לכן. ויוציא ויתן כתובה) והואיל
אחד או על פי עצמו. (וה"ל לר') [אבל ר'] יהושע דסביא ליה דמשקה על פי שנים
הואיל והקל בה הכותב
שלא אסרה בעד אחד אלא על פי שנים אף חכמים לא חיבבוהו להוציא וליתן
כתובה עד שישאו ויתנו בה
מורות בלבנה. ולא דמי להני דאמרינן לעיל מתו בעליהן עד שלא שמו דאמרי'
כתובה והכא אמרי' יוציא ויתן כתובה דשאני התם לפי שראוייהו היו לשותת
קודם שמתו ויכולו בעליהן דין
לדבר שהיה כותב בתנן. ור"ה ד"ל פי אפי' שמע מעוף הפורח שנסתרה יוציא
ויתן כתובה כיון שיש לה קול
אפי' שמע מעוף הפורח שנסתרה יוציא ויתן כתובה דהיינו דלא משקה
על ידי קול מ"מ רבנן
אסרוהו לו וצריך שיוציא
ויתן כתובה דהיינו נמצא

הא דאמרינן אין המים צדקין אותה לאחר שישאו ויתנו זה מורות
בלבנה דוקא לאחר קנינו ועידי סמירה לרבי יהושע אכל כאן
עידי סמירה אלא שמורות בלבנה נשאות ונתנות צפריצותה:
כאן
רגלים לדבר שהרי קינא לה (ונסתרה מקודם לכן. ויוציא ויתן כתובה) והואיל
אחד או על פי עצמו. (וה"ל לר') [אבל ר'] יהושע דסביא ליה דמשקה על פי שנים
הואיל והקל בה הכותב
שלא אסרה בעד אחד אלא על פי שנים אף חכמים לא חיבבוהו להוציא וליתן
כתובה עד שישאו ויתנו בה
מורות בלבנה. ולא דמי להני דאמרינן לעיל מתו בעליהן עד שלא שמו דאמרי'
כתובה והכא אמרי' יוציא ויתן כתובה דשאני התם לפי שראוייהו היו לשותת
קודם שמתו ויכולו בעליהן דין
לדבר שהיה כותב בתנן. ור"ה ד"ל פי אפי' שמע מעוף הפורח שנסתרה יוציא
ויתן כתובה כיון שיש לה קול
אפי' שמע מעוף הפורח שנסתרה יוציא ויתן כתובה דהיינו דלא משקה
על ידי קול מ"מ רבנן
אסרוהו לו וצריך שיוציא
ויתן כתובה דהיינו נמצא

מקבולות. כשנקבלו על היס: ממקור. אף אותם צמקור: וליחוי
האי לא כו'. ואמאי אמר הדבר עדיין שקול: ה"ג ולא הוא.
וה"ק קרא אינו חושש לזרעו ולא זר זה: בארבעה. כי ירא
אלהים אתה (בדל"ה כג): סלוי. וזומו לדורותיו להגין עליהם עד
אלפים דור: לאלפים לאוהבי. סמך
אוהבי לאלפים ואיך קרא סמך לאלף
דור אל שומרי מצוותיו דהיינו מיראה
ואין אלו דומין (ה) לפורש מאהבה
לפרש מיראה (לעיל דף כג): דהנהו
מאהבת עבר ומיראה פורענות
הקללות והעונשין (ו) והכא מאהבת
המקום ומיראתו שמוראו גדול ומוטל
על הצדיקים: וישמחו כל חוסי כן וגו'.
סיפיה דקרא ויעלו כן אוהבי שמך:

הדרן עלך בשם שהמים
מ"י שקינא לה נסתרה. אם לאמר
שקינא לה נסתרה: אפי' שמע
מעוף הפורח. שנסתרה יוציא ויתן
כתובה. ורבי אליעזר לטעמיה דאמר
צפ"ק (לעיל דף ט:): סמירה לא צריח
עדות ואפילו עבד ואפילו שפחה נאמנין
דהיינו נמי כעוף הפורח דאיתקש
לנומאה דלוהו מהימני זה הילכך
נאסרה עליו ואם אינו רואה להשקותה
יוציא ויתן כתובה: רבי יהושע אומר
עד שישאו ויתנו זה מורות בלבנה.
כלומר משום סמירה שאין זה צ'
עדים אינה נאסרת עליו. ור' יהושע
לטעמיה דאמר משקה על פי שנים (ו)
מיהו כשישאו ויתנו מורות בלבנה
צפריצותה מכוער הדבר ותלא דלא
אפילו מיהו תו לא צדיק לה כדמתי
צפ"ק (לעיל דף ט:): וטוהרה היא ולא
שישאו ויתנו זה מורות בלבנה: אני
ראייה שנטמאת. צלותה סמירה שהיא
על פי שנים עדים לרבי יהושע ולרבי
אליעזר ע"פ עוף הפורח: לא היסה
שופה. דעד אחד נאמן זה אף
להפסידה כתובהה שרגלים לדבר.
ומקראי יליפנין לה לקמן צמתני:
היי אלו נאמנים אף לפוסלה
מכתובה. שלא תסתה ולא תטול
כתובה: חמוסה וצם חמוסה ורסה
ויצמסה. אשת אחי בעלה אף היא
כלתה ושונאתה שדוגמת הימנה
שסופה להיות זרמה אם ימות בעלה
צלא בניס תמייס לצעלי וצת בעלה
מאשה אחרת אלו חמש נשים שונאות
אותה. וצממות (דף קח:): מפרש
טעמא אמאי סנו לה ואינן נאמנות
לה לשום עדות שהיא לרעתה: הרי
אלו נאמנות. לה לעדות זו שהמורה
האמינה כל עדות שיש בה ומיהו לא
לפוסלה מכתובה הואיל ושונאות
אותה אלא שלא תסתה: שהיה צדין.
שלא יאה אצתו כן עד אחד אס לא
מגזירת הכתוב: הראשונה. סמירה
שאין אוסרתה איסור עולם אלא עד
שסתה: אינה מתקיימת צתוס
משנים. כדבעינן למימר מגזרה
שה ורבי יהושע היא: עדות
עדות שיש בה. נאמן זה. ובגמרא ע"כ
לית זה אלא אחד וקאמר והיא לא
שאוסרתה

הא דאמרינן אין המים צדקין אותה לאחר שישאו ויתנו זה מורות
בלבנה דוקא לאחר קנינו ועידי סמירה לרבי יהושע אכל כאן
עידי סמירה אלא שמורות בלבנה נשאות ונתנות צפריצותה:
כאן
רגלים לדבר שהרי קינא לה (ונסתרה מקודם לכן. ויוציא ויתן כתובה) והואיל
אחד או על פי עצמו. (וה"ל לר') [אבל ר'] יהושע דסביא ליה דמשקה על פי שנים
הואיל והקל בה הכותב
שלא אסרה בעד אחד אלא על פי שנים אף חכמים לא חיבבוהו להוציא וליתן
כתובה עד שישאו ויתנו בה
מורות בלבנה. ולא דמי להני דאמרינן לעיל מתו בעליהן עד שלא שמו דאמרי'
כתובה והכא אמרי' יוציא ויתן כתובה דשאני התם לפי שראוייהו היו לשותת
קודם שמתו ויכולו בעליהן דין
לדבר שהיה כותב בתנן. ור"ה ד"ל פי אפי' שמע מעוף הפורח שנסתרה יוציא
ויתן כתובה כיון שיש לה קול
אפי' שמע מעוף הפורח שנסתרה יוציא ויתן כתובה דהיינו דלא משקה
על ידי קול מ"מ רבנן
אסרוהו לו וצריך שיוציא
ויתן כתובה דהיינו נמצא

הא דאמרינן אין המים צדקין אותה לאחר שישאו ויתנו זה מורות
בלבנה דוקא לאחר קנינו ועידי סמירה לרבי יהושע אכל כאן
עידי סמירה אלא שמורות בלבנה נשאות ונתנות צפריצותה:
כאן
רגלים לדבר שהרי קינא לה (ונסתרה מקודם לכן. ויוציא ויתן כתובה) והואיל
אחד או על פי עצמו. (וה"ל לר') [אבל ר'] יהושע דסביא ליה דמשקה על פי שנים
הואיל והקל בה הכותב
שלא אסרה בעד אחד אלא על פי שנים אף חכמים לא חיבבוהו להוציא וליתן
כתובה עד שישאו ויתנו בה
מורות בלבנה. ולא דמי להני דאמרינן לעיל מתו בעליהן עד שלא שמו דאמרי'
כתובה והכא אמרי' יוציא ויתן כתובה דשאני התם לפי שראוייהו היו לשותת
קודם שמתו ויכולו בעליהן דין
לדבר שהיה כותב בתנן. ור"ה ד"ל פי אפי' שמע מעוף הפורח שנסתרה יוציא
ויתן כתובה כיון שיש לה קול
אפי' שמע מעוף הפורח שנסתרה יוציא ויתן כתובה דהיינו דלא משקה
על ידי קול מ"מ רבנן
אסרוהו לו וצריך שיוציא
ויתן כתובה דהיינו נמצא

א) וכל זה יחול על קבוצות
וע"כ. (ט) עמי"ם חס'
מחלין מה. ד"ה אפי"ם כו'
מומח דגירסתם האל כן הוא
דפריך וכל היכא דכתיב לא
צדקי' ממש הוא והא כתיב
בכל כרעם לא זר ומלאך פניו
הושיעם הם נמי ללא הוא
וכ"ה ה"ג והכתיב עמו אנכי
צדקה מלאך (א, ב, ג) [א] [ב]
מרים (ג, ד) [ב] [ג] [ד] [א]
א) לעיל (ב, ג) [א] [ב] [ג]
א) [ב] [ג] [ד] [א] [ב] [ג] [ד]
ג, א) [ב] [ג] [ד] [א] [ב] [ג] [ד]
א) [ב] [ג] [ד] [א] [ב] [ג] [ד]

תורה אור השלם
1. במקלות פרו
אלהיה
ישראל: תהלים סו כו
2. בקל צדקתם לו צד
באחריו ובמקלותיו הוא
אגלם ויגשמו ויגשמו
כל ימי עולמם:
ישעיהו סג ט
3. ואתה ישראל בעידי
יעקב אלהיך ויחזקו ידוע
אברקם אהבי:
ישעיהו מה א
4. ועשה חסד לאלפים
לאהבי ולשומרי מצוותי:
שמות כ ה
5. וידעת פי יי אלהיך
הוא אלהיה האמת
והאמן שמר הברית
והחסד לאהבי ולשומרי
מצוותי אלהיך דוד:
דברים ז ט
6. קה רב טובך אשר
צפנת ליראיך פעתך
לחסים כן נגד בני
אדם: תהלים א"ב כ
7. וישמחו כל חוסי כן
לעולם ירינו ויחזקו
עלינו ויעלצו כן אהבי
שקן: תהלים יב
8. וקשב איש אתה
שבת ורע ועולם מעיני
אישה ונסתרה והיא
נטמאה ועד אין קה והוא
לא נתפשה:
במדבר ה יג

הגהות הב"ח
א) רש"י ד"ה לאלפים וכו'
לפרש מההנה. נ"ס ע"ל
דף כ ע"ב: (ג) בא"ד
והעונש והגן המענה
א) תוספות ד"ה גדול וכו'
לא הוה כדון לי וכיון
דמטי ליה בכל נפשי
ואתתי עמיה:

מוסף רש"י
האי לדסמך ליה והאי
לדסמך ליה. כאן שהוא
סמך אלא לשומרי מצוותיו
הוא אומר אלף. ולהלן
שהוא סמך אלא לאלפים
הוא אומר אלפים.
לאוהבי אלו העשין
מאהבה. ולשומרי מצוותיו
אלו העשין מיראה (דברים
ז ט).

הדרן עלך בשם
שהמים
שהיה בדין. שלא
להאמינו לא לזר דכתיב
קרא (ע"כ ג). ומה אם
עדות ראשונה. סמירה.
שאין אוסרתה איסור
עולם. שאם תסתה ומתלא
טוהרה מותרת לבעלה ולמורה.
אינה מתקיימת בפחות משנים.
כדבעינן למימר כד דמי
ממנו (ט). עדות אחרונה.
טוהמה שהיא אחר הסמירה (ט).
כל עדות שיש בה. נאמן.
נאמן. קל וחומר לעדות הראשונה.
מ"י אלא תן וקא אמר אסורה.
שמתקיים בעד אחד (ט).

4) נראה דל"ה והוה ליה למתני שפחה וכו' עד אחד (ומיהו י"ל דל"ה אס אפי' כוה להשקותה). ועוד קשה וכו'.